

Sygn. akt IV U 23/20 upr

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 października 2020 roku

Sąd Rejonowy IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Toruniu

w składzie: Przewodniczący: Sędzia Alina Kordus-Krajewska

Protokolant: staż. B. B.

po rozpoznaniu w dniu 22 października 2020 roku

sprawy z odwołania K. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.

o zasiłek chorobowy

w związku z odwołaniem od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T.

z dnia 21 listopada 2019 roku

I. Zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonej K. K. prawo do zasiłku chorobowego za okres od dnia 30 czerwca 2018r. do dnia 31 lipca 2018r. oraz stwierdza, że ubezpieczona nie jest zobowiązana do zwrotu zasiłku chorobowego za od dnia 30 czerwca 2018r. do dnia 31 lipca 2018r. wraz z odsetkami.

Sygn. akt IV U 23/20 upr

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 listopada 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., działając na podstawie art. 17 ust. 1, art. 66 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 645) odmówił ubezpieczonej K. K. prawa do zasiłku chorobowego od 30 czerwca 2018 r. do 31 lipca 2018 r. oraz zobowiązał ubezpieczoną do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego z funduszu chorobowego od 30 czerwca 2018 r. do 31 lipca 2018 r. w kwocie 3.177,92 zł wraz z odsetkami od dnia doręczenia decyzji do dnia zwrotu kwoty nienależnie pobranego świadczenia.

Od powyższej decyzji odwołanie wniosła ubezpieczona K. K., wnosząc o jej zmianę przez uznanie jej prawa do zasiłku chorobowego od 30 czerwca 2018 r. do 31 lipca 2018 r. Wskazała, że nie wykorzystywała zwolnienia od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia. Był to czas, który spędziła w domu, unikając zgodnie z zaleceniem lekarskim wysiłku fizycznego, dużo odpoczywając i stosując zalecone środki farmakologiczne. Natomiast wyjazd w dniu 9 lipca 2018 r. do (...) filii Politechniki (...) na obrony prac dyplomowych studentów miał charakter incydentalny i był podyktowany interesem studentów. Nie przedłożyła zwolnienia na uczelni, ponieważ był to schyłek rok akademickiego, nie były już prowadzone wówczas zajęcia dydaktyczne, a jedyną aktywnością były zaplanowane obrony prac licencjackich studentów. Terminy te zostały ustalone na przełomie maja i czerwca 2018 r. i czuła się w obowiązku uczestniczenia w ich obronach, gdyż od nich zależała przyszłość studentów.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Wskazał, że na podstawie zaświadczenia lekarskiego seria (...), które potwierdziło niezdolność do pracy K. K. od 30 czerwca 2018 r. do 31 lipca 2018 r., płatnik składek W. Urząd Pracy, wypłacił ubezpieczonej za wskazany okres zasiłek chorobowy w kwocie 3177,92 zł. Z analizy konta ubezpieczonej wynika, że K. K. była również zgłoszona do ubezpieczenia z tytułu zatrudnienia u płatnika

składek Politechnika W. Filia w P.. Pismem z 15 października 2019 r. Politechnika W. Filia w P. potwierdziła, że 9 lipca 2018 r. K. K. pełniła na uczelni obowiązki promotora prac dyplomowych podczas obron. W ocenie organu rentowego, powyższe wskazuje, że ubezpieczona wykonywała pracę zarobkową w okresie orzeczonej niezdolności do pracy. W przypadku gdy ubezpieczony korzysta ze zwolnienia lekarskiego u jednego płatnika składek i wykonuje pracę u innego płatnika składek, to świadomie wprowadza w błąd podmiot wypłacający zasiłek. Dlatego też w ocenie organu rentowego K. K. nie ma prawa do zasiłku chorobowego od 30 czerwca 2018 r. do 31 lipca 2018 r. a wypłacony jej za ten okres zasiłek chorobowy w kwocie 3177,92 zł jest świadczeniem nienależnie pobranym i podlega zwrotowi wraz z odsetkami.

Sąd zawiadomił zainteresowanego Wojewódzki Urząd Pracy w T. o toczącym się postępowaniu. Zainteresowany nie przystąpił do sprawy.

Sprawa została skierowana do rozpoznania w postępowaniu uproszczonym (k.14v)

Sąd ustalił co następuje :

Ubezpieczona K. K. jest zatrudniona w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w T. oraz na Politechnice (...) Filia w P..

Dowód: okoliczność bezsporna.

K. K. w okresie od 18 czerwca 2018 r. do 20 czerwca 2018 r. przebywała na O. (...) Wojewódzkiego Szpitala (...) w T. z powodu dysplazji na tarczy części pochwowej szyjki macicy. W czasie pobytu w szpitalu wykonano chirurgiczną konizację szyjki macicy.

Dowód: dokumentacja medyczna – k. 50-53, opinia biegłego lekarza specjalisty onkologii klinicznej i chorób wewnętrznych – k. 75-76.

K. K. otrzymała zwolnienia lekarskie stwierdzające jej niezdolność do pracy łącznie za okres od 18 czerwca 2018 r. do 31 lipca 2018 r. Na podstawie zaświadczenia lekarskiego seria (...), które potwierdziło niezdolność do pracy K. K. od 30 czerwca 2018 r. do 31 lipca 2018 r., płatnik składek W. Urząd Pracy, wypłacił ubezpieczonej za wskazany okres zasiłek chorobowy w kwocie 3177,92 zł.

Dowód: okoliczność bezsporna.

K. K. nie przedłożyła zwolnienia lekarskiego u pracodawcy Politechnika (...) Filia w P.. Wówczas nie odbywały się już zajęcia dydaktyczne ze studentami. Był to jedynie okres obrony prac dyplomowych. W dniu 9 lipca 2018 r. K. K. udała się pod opieką swojej matki, autobusem do P. w celu uczestniczenia w obronie prac licencjackich studentów. Termin obrony został wyznaczony przed okresem niezdolności do pracy – na przełomie maja i czerwca. Obrony prac licencjackich trwały około 3 godzin. Brak obecności K. K. na obronach prac dyplomowych studentów powodowałby ich przełożenie dopiero na termin wrześniowy.

Dowód: zeznania ubezpieczonej K. K., protokół elektroniczny z dnia 2 lipca 2020 r., 00:02:33-00:15:57, pismo z dnia 10 lipca 2020r. k.60

Uczestnictwo w obronach prac licencjackich na Politechnice (...) Filia w P. nie przyczyniła się do wydłużenia procesu zdrowienia. Również podróż autobusem z T. do P. i z powrotem nie miała żadnego wpływu na proces zdrowienia.

Dowód: opinia biegłego lekarza specjalisty onkologii klinicznej i chorób wewnętrznych – k. 75-76.

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny ustalono na podstawie okoliczności bezspornych, dokumentów prywatnych, , a także w oparciu o opinię biegłej i dowód z przesłuchania ubezpieczonej. Materiał dowodowy był spójny i konkretny. Sąd dał mu wiarę.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jedn. w Dz. U. z 2016 r., poz. 372 - zwanej dalej „ustawą”), ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia. Omawiając pojęcie pracy zarobkowej (w rozumieniu art. 17 ust. 1 ustawy) Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 4 listopada 2009 r. (I UK 140/09, LEX nr 564767) wyjaśnił: „(...) w orzecznictwie SN prezentowany jest pogląd, że praca zarobkowa nie musi być wykonywana w pełnym wymiarze, jako że tę negatywną przesłankę odnosi się do niezdolnego do pracy i pełny wymiar czasu pracy mógłby w ogóle podważać zasadność orzeczonej niezdolności do pracy (por. wyrok z 6.2.2008 r., II UK 10/07), a także, że nie chodzi w tym przypadku o odwołanie się do wykonywania pracy na podstawie stosunku pracy lub innego stosunku zatrudnienia w szerokim tego słowa znaczeniu. Nie chodzi więc w szczególności o wykonywanie pracy podporządkowanej czy zależności służbowej, co jest charakterystyczne dla stosunku pracy. Jest to więc „praca” w potocznym tego słowa znaczeniu, w tym także wykonywanie różnych czynności na podstawie różnych stosunków prawnych o charakterze cywilnoprawnym, a także prowadzenie własnej działalności gospodarczej, samozatrudnienie (por. wyrok SA w Warszawie z 16.5.1996 r., III AUR 388/96, PP Nr 2/1997, s. 43; wyrok SA w Krakowie z 20.1.1999 r., III AUA 945/98, OSA Nr 11-12/1999, poz. 58; wyroki SN z 14.4.2000 r., II UKN 513/99, OSNAPiUS Nr 20/2001, poz. 627; z 19.7.2001 r., II UKN 494/00, OSNP Nr 9/2003, poz. 234, z 20.1.2005, I UK 154/04, OSP Nr 4/2006, poz. 43).

W wyroku SN z dnia 5.04.2005r. I UK 370/2004r. wskazano także, że praca zarobkowa jest każda aktywność ludzka zmierzająca do osiągnięcia zarobku, choćby nawet polegająca na czynnościach nieobciążających w sposób istotny organizmu przedsiębiorcy i zarazem pracownika pozostającego na zwolnieniu lekarskim.

Przyjęto jednak zarazem, że sporadyczna, incydentalna lub wymuszona okolicznościami sprawy aktywność zawodowa może usprawiedliwiać zachowanie prawa do zasiłku chorobowego (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2014 r., II UK 274/13, LEX nr 1455233, z dnia 3 marca 2010 r., III UK 71/09, LEX nr 585848, z dnia 5 czerwca 2008 r., III UK 11/08, OSNAP 2009/21-22/292).

W wyroku SN z dnia 5.04.2016r. II UK 171/15 zawarto stanowisko, że działalność uzasadniona potrzebą środowiskową, społeczną lub publiczną, za wynagrodzeniem podejmowana w okresie orzeczonej niezdolności do pracy nie jest pracą zarobkową w rozumieniu art. 17. Ust.1 ustawy zasiłkowej.

Rozważając te stanowiska na gruncie przedmiotowej sprawy trzeba wskazać, że materiał dowodowy niniejszej sprawy wskazuje jednoznacznie, że ubezpieczona podjęła jednorazową czynność w postaci uczestnictwa we wcześniej zaplanowanej obronie prac licencjackich studentów, która trwała około 3 godzin. Incydentalna aktywność zawodowa dotycząca uczestnictwa w obronach prac licencjackich studentów nie stanowi w ocenie sądu przesłanki braku prawa do zasiłku. Ubezpieczona mimo rekonwalescencji postanowiła uczestniczyć w obronie prac dyplomowych z uwagi na dobro studentów, dla których obrona pracy licencjackiej stanowi możliwość kontynuowania edukacji. Termin obrony wyznaczony był ze stosownym wyprzedzeniem, przed powstaniem niezdolności do pracy ubezpieczonej, jego przełożenie na wrzesień wiązałoby się z negatywnymi skutkami dla studentów. Zatem usprawiedliwiona w ocenie sądu jest ocena, że aktywność ubezpieczonej była także wymuszona okolicznościami. Sąd miał także na uwadze, to, że uczestnictwo w obronie leżało głównie w interesie studentów, którzy dzięki temu mogli kontynuować w terminie dalszy etap studiów. Udział ubezpieczonej podyktowany był głównie dobrem studentów, podjęcie przez nią incydentalnej aktywności uzasadnione było zatem potrzebą społeczną.

W sprawie należało także rozważyć drugą z przesłanek art. 17 ustawy zasiłkowej. W piśmiennictwie wskazuje się, że przesłanka wykorzystywania zwolnienia od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia określona została bardzo ogólnie, co w konsekwencji powoduje trudności w ocenie poszczególnych zachowań. Zachowaniem niezgodnym z celem zwolnienia określić można takiego typu postępowanie, które w powszechnym odczuciu jest nieodpowiednie dla osoby chorej i może nasuwać wątpliwości co do rzeczywistego stanu zdrowia ubezpieczonego (I. Jędrasik-Jankowska, Prawo socjalne. Komentarz..., art. 17). Wykorzystywaniem zwolnienia od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia jest zawsze wykonywanie czynności mogących przedłużyć okres niezdolności do

pracy. Celem zwolnienia od pracy jest zaś odzyskanie przez ubezpieczonego zdolności do pracy, stąd w jego osiągnięciu przeszkodą mogą być wszelkie zachowania ubezpieczonego utrudniające proces leczenia i rekonwalescencję (por. wyrok SN z dnia 14 grudnia 2005 r., III UK 120/05, OSNP 2006, nr 21-22, poz. 338).

W ocenie sądu powyższe rozważania prowadzą do wniosku, że należy ocenić czy dana aktywność przedłużyła okres zwolnienia chorobowego. Z opinii biegłego specjalisty onkologii klinicznej i chorób wewnętrznych jednoznacznie wynika że uczestnictwo ubezpieczonej w obronie prac dyplomowych przez około 3 godziny, jak również związana z tym podróż do P. i powrót do T. w żaden sposób nie przyczyniły się do wydłużenia procesu zdrowienia ubezpieczonej. Biegły wskazał, że okres zwolnienia po traumatycznym zabiegu miał zapewnić jej powrót nie tylko do zdrowia fizycznego ale również odzyskanie równowagi psychicznej.

Przyznanie prawa do zasiłku stanowi o braku podstaw żądania zwrotu zasiłku wraz z odsetkami. Zgodnie z art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (ustawy systemowej), osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego, z uwzględnieniem ust. 11.

Za kwoty nienależnie pobranych świadczeń uważa się jednocześnie: 1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczona o braku prawa do ich pobierania; 2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzania w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia (art. 84 ust. 2 ustawy systemowej).

Przesłanki z w/w przepisu nie zostały spełnione.

Zgodnie z art. 477¹⁴ § 2 kpc w razie uwzględnienia odwołania sąd zmienia zaskarżoną decyzję w całości lub w części i orzeka co do istoty sprawy. Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji.